

Hur stor trängsel är det på tågen till Göteborg?

(Mikael Bigert 2016-03-19 Uppdatering 2017-03-14)

Behovet av mer tågkapacitet i Göteborg har diskuterats flitigt i samband med Västlänken. Det har ju ofta hävdats att Göteborgs Centralstation är "överbelastad" och att "tågen går fulla". Det här dokumentet visar fakta vad gäller trafikeringen med tåg och annan kollektivtrafik i Gbg.

Antal kollektivresor totalt.

Så här såg tågresorna ut under 2010, fördelat på trafikslag , /1/

ÅR 2010	resor per vardag	medel-beläggning (%)
Strömstad–Göteborg	3800	48,0
Karlstad–Göteborg	900	
Tvästads–Göteborg	3100	42,4
Skövde/Jönköping–Gbg	4300	
Borås–Göteborg	1900	31,4
Öresundståg: Kungsbacka–Gbg	600	5,0
Oslo–Göteborg	200	
Örebro–Göteborg	2200	
Kalmar–Göteborg	700	
Pendel: Kungsbacka–Göteborg	16000	61,0
Pendel: Alingsås–Göteborg	13200	57,6
Tot, resor till Gbg	46900	
% av resor, pendeltåg	62,26	

(Beläggningen är definierad som antalet resande i förhållande till sittplatser. För långresor är det svårare att räkna eftersom man ofta endast resor del av hela sträckningen)

För 2014 finns uppdaterad helårsstatistik /11/ för totala tågtrafiken i regionen. Om man applicerar samma fördelning mellan de olika kategorierna tågresor som 2010 fås dessa detaljerade siffror:

För 2015 har % ökning från halvår 1 /12/ använts för att beräkna ökad trafik. (2 % vad gäller tågen). För 2016 har däremot tågtrafiken minskat med 1 %./14/

Om minskningen av tågtrafiken är ett trendbrott är eller tillfällig återstår att se.

Kollektivtrafik	resor/vardag 2015	resor/vardag 2016	% av tot
Spårvagn	422704	440741	53,5
Expressbuss	106944	118708	14,4
Stombuss	187078	207657	25,2
Pendeltåg	30989	30690	3,7
Regiontåg	22711	22473	2,7
Fjärrtåg till Göteborg	4039	3960	0,5

Antalet resor per år har delats med 270, vilket är en vedertagen siffra för att få ut trafik per vardag. (Antagande mellan 3 och 4 ggr fler resande per vardag än per helgdag)

Fig: % av kollektivtrafik för olika trafikslag.

(här är inte långfärdsbussar etc med utan endast lokal eller regionaltrafik med Gbg som målpunkt):

Fördelningen av regionens olika slags tågtrafik blir då:

Pendeltåg	46,9
Regiontåg	34,4
Fjärrtåg till Göteborg	6,1
Övriga tåg (ej Gbg)	12,7

Med denna fördelning blir 2016-siffrorna för tågen cirka 57000 resor/ vardag i Göteborg. (varav 30990 pendelresor).

Den senare siffran stämmer bra med data från /5/ för 2014:

(Notera att de 57 000 tågresorna även inkluderar resor från övriga regionen till stationer som ligger utanför Gbg centrum, t ex Mölndal och Lerum.)

Pendeltåg	per vardag
Alingsås	10874
Ale	5744
Kungsbacka	13763
Totalt, pendelresor	30381

Detta stämmer också bra med snittvärdet år 2013, veckorna 2 till 9 = 31400 resor/ vardag. (/2/ /3/ /4/)

Trafikverket hävdar /6/ att det skulle vara 65 000 resor per vardag till Gbg C:

Trafikverket skriver: "Göteborg C har idag totalt ca 65 000 tågresor per vardagsdygn. Denna *bedömning* är delvis baserad på *preliminära* resanderäkningar under en *enskild* vecka under 2013, och kan därför komma att *revideras* "

Detta stämmer alltså dåligt med fakta, cirka 55 000 år 2013, men är ändå en siffra som sprids /9/ /10/.

Räknar man med 2 % tillväxt har vi 2026 knappt 72 000 totalt antal tågresor per vardag till Gbg, att jämföra med 100 000 resor totalt år 2026 enligt Trafikverkets hemsida/7/ och 130 000 som är visionen för regionen för 2035 /8/.

Det är oklart hur fortsatta utvecklingen blir. År 2004 var antalet cirka 40 000/14/. Det som drivit ökningen är förutom befolkningen i regionen sannolikt utflyttning till kranskommuner (t ex drivit av bostadspriser), möjlighet att åka till gymnasium inne i Gbg, arbetslöshet i Tvåstad och utbyggnad av Vänerbanan till dubbelspår. Om sådana faktorer finns under det närmsta decenniet kan utvecklingen fortsätta, annars är det troligen så att vi får av en avmattad reseutveckling.

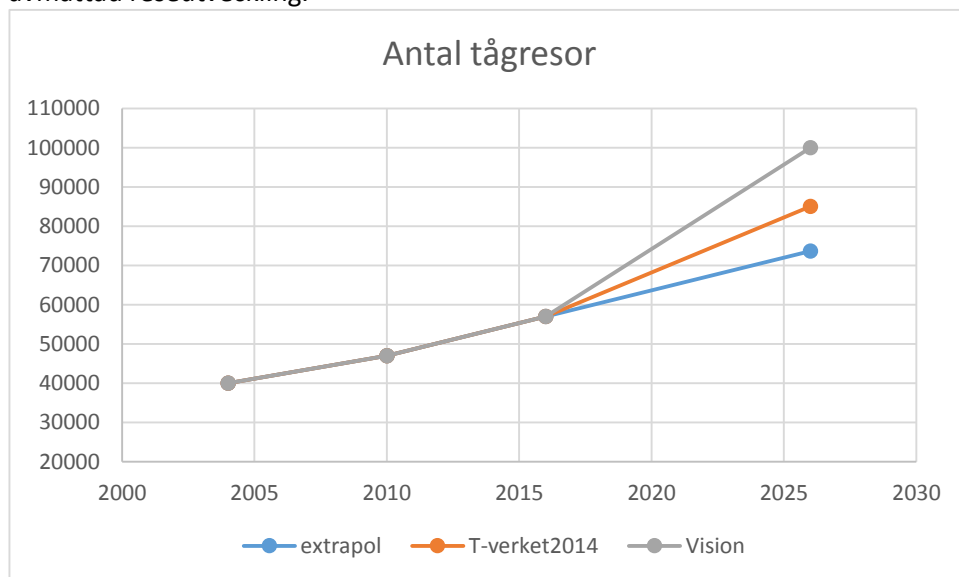

Fig: Jämförelse utveckling, antal tågresor till och från Gbg per vardag

Antal fullsatta tåg:

Statistik för vintern/våren 2013 ges i /2/,/3/,/4/

Som fullsatt räknas ett tåg där alla sittplatser är upptagna så att en eller fler passagerare måste stå i vagnarna.

Statistik februari-april 2013:

Pendellinje	% fullsatta
Kbacka	2,79
Alingsås	1,76
Ale	0,26
TOT	1,72

D v s 1.7 % av tågen hade stående passagerare.

I absoluta tal betyder det att en "normal" vardag, då vi kör omkring 200 pendeltåg, så har vi 2 fullsatta tåg från Kungsbacka och 1 fullsatt tåg från Alingsås.

Procentuella beläggningen på tågen är förstås beroende av hur många vagnar som används, vilket ytterst är en optimering av kostnaderna. Med något längre sätt skulle inga tåg vara fullsatta.

Det upplyfta behovet av fler tåg som trafikerar Gbg C bör förstås ställas mot det faktum att mycket få tåg idag har problem med sittplatser.

Sammanfattning:

- Pendeltågen står för cirka 4 % av kollektivtrafikens resor i Göteborg
- Beläggningen på pendeltågen var 2010 cirka 60 % i snitt

- Mindre än 2 % av pendeltågen hade alla sittplatser upptagna 2013
- Totalt antal tågresor per vardag till Gbg var år 2016 cirka 57 000
- Tågtrafiken minskade mellan 2015 och 2016, trenden till 2026 oklar.

Referenser:

/1/ <https://www.vasttrafik.se/Documents/M%C3%A5bild%20T%C3%A5g%202035%20-%20utveckling%20av%20t%C3%A5gtrafiken%20i%20V%C3%A4stra%20G%C3%B6taland.pdf>

/2/ http://www.trafikverket.se/contentassets/57c0d39326134d99b65f06dcfc5e018f/vastsvenska_paketet_effekter_av_transselskattens_inforande_20130320_manadsrapport.pdf

/3/ http://www.trafikverket.se/contentassets/57c0d39326134d99b65f06dcfc5e018f/vastsvenska_paketet_redovisning_130425.pdf

/4/ http://www.trafikverket.se/contentassets/57c0d39326134d99b65f06dcfc5e018f/effekter_av_transselskattens_inforande_redovisning_20130521_.pdf

/5/ <http://www.gp.se/nyheter/vastsverige/1.2595665-alependeln-lockar-allt-fler-resenarer>

/6/ http://www.trafikverket.se/contentassets/bd44ae1aadf342599c1d2c6d68f96a41/vastlanken_pm_130614_rev130902.pdf

/7/ <http://www.trafikverket.se/nara-dig/Vastra-gotaland/projekt-i-vastra-gotalands-lan/Vastlanken---smidigare-pendling-och-effektivare-trafik/Fragor-och-svar-om-Vastlanken/>

/8/ <https://www.vasttrafik.se/Documents/PM2%20T%C3%A5gtrafikering.pdf>

/9/ <http://www.svt.se/nyheter/lokalt/vast/snarare-mal-an-prognos>

/10/ <http://www.avenyn.se/wp-content/uploads/2014/08/20150825-Info-Vastlanken-Trafikverket.pdf>

/11/ http://www.trafikverket.se/contentassets/57c0d39326134d99b65f06dcfc5e018f/rapport_uppfoljning_av_bil-och_kollektivtrafik_fjarde_kvartalet_2014.pdf

/12/ http://www.trafikverket.se/contentassets/57c0d39326134d99b65f06dcfc5e018f/uppfoljning_av_bil-och_kollektivtrafik_150929.pdf

/13/ [http://www4.goteborg.se/prod/Intraservice/Namndhandlingar/SamrumPortal.nsf/D900D4206299B850C12580B900358DBE/\\$File/%C2%A7%2029.4%20Bilaga%203%20Trafik%20och%20Oresandeutveckling%202016.pdf?OpenElement](http://www4.goteborg.se/prod/Intraservice/Namndhandlingar/SamrumPortal.nsf/D900D4206299B850C12580B900358DBE/$File/%C2%A7%2029.4%20Bilaga%203%20Trafik%20och%20Oresandeutveckling%202016.pdf?OpenElement)

/14/ http://www.trafikverket.se/contentassets/2109d7678fa74783b431d595e23d9ab5/rapporter/uppfoljning-av-bil-och-kollektivtrafik-2016_170306-vp.pdf

/15/ Beträktelse: <http://uf.yimby.se/se/92ce41cf-5e29-42e4-ae9e-397fd90088c4/2272/6d64eda5-186a-11e6-b002-00163c25323e.pdf>

Appendix: Utveckling, biltrafik i Centrum:

Västlänken motiveras ofta med att vi måste minska biltrafiken till City. Därför anser man att nya centrala stationer är mycket viktiga, så att folk inte ska behöva åka bil dit. Frågan är hur stort problemet egentligen är.

När Västlänken först föreslogs 1987 var biltrafiken i Centrum (Citysnittet) betydligt högre än idag. Nedan jämförs nivån i % mellan 1987, 2006 (Järnvägsutredningen) och idag/13/. Var biltrafiken befinner sig 2026 och efteråt när tunneln påstås kunna föra över biltrafiken till tåg är svårt att sja om:

